

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องสภาพและปัญหาการบริการแนะแนวอาชีพ ตามทัศนะของผู้บริหาร ครู และนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดสระบุรี มีความมุ่งหมายของการวิจัย สมมติฐานของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย จนได้ผลสรุป รวมทั้งผู้วิจัยได้อภิปรายผลการวิจัย และมีข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย นำเสนอดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริการแนะแนวอาชีพ ตามทัศนะของผู้บริหาร ครู และนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดสระบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการบริการแนะแนวอาชีพ ตามทัศนะของผู้บริหาร ครู และนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดสระบุรี จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และบทบาทหน้าที่

สมมติฐานในการวิจัย

สภาพและปัญหาการบริการแนะแนวอาชีพ ตามทัศนะของผู้บริหาร ครู และนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดสระบุรี แตกต่างกันเมื่อจำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และบทบาทหน้าที่

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และนักเรียน โรงเรียนในสังกัดเทศบาล จังหวัดสระบุรี ปีการศึกษา 2552 โดยกลุ่มตัวอย่างจำแนกเป็น ผู้บริหาร จำนวน 32 คน ครู 160 คน และนักเรียน 183 คน ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 375 คน จากนั้นผู้วิจัยนำแบบสอบถามส่งไปยังผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทุกคน โดยผู้วิจัยได้จัดส่งด้วยตัวเอง จำนวนทั้งสิ้น 375 ฉบับ ผู้วิจัยติดตามรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง แล้วตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับ ตรวจสอบการให้คะแนนแบบสอบถามทั้งหมด แล้วนำมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 สภาพและปัญหาการบริการแนะแนวอาชีพ ตามทัศนะของผู้บริหาร ครู และนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดสระบุรี วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผลตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการบริการแนะแนวอาชีพ ตามทัศนะของผู้บริหาร ครู และนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดสระบุรี จำแนกตามสถานภาพ ใช้การทดสอบค่าที (t-test) สำหรับสถานภาพด้านเพศ และวุฒิการศึกษา ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบจำแนกทางเดียว (one – way ANOVA) สำหรับสถานภาพด้านอายุ บทบาทหน้าที่ และประสบการณ์การทำงาน เมื่อมีนัยสำคัญทางสถิติจึงเปรียบเทียบรายคู่โดยใช้วิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe's method)

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาสภาพและปัญหาการบริการแนะแนวอาชีพ ตามทัศนะของผู้บริหาร ครู และนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดสระบุรี ได้ผลสรุปดังนี้

1. ผู้บริหาร ครู และนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 59.47 ส่วนเพศชายคิดเป็นร้อยละ 40.53 มีอายุ 12 – 15 ปี มากที่สุด รองลงมามีอายุ 16 – 21 ปี เป็นนักเรียนมากที่สุด รองลงมาเป็นครู และเป็นผู้บริหาร ด้านวุฒิการศึกษาซึ่งศึกษาเฉพาะกลุ่มผู้บริหารและครูพบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรี และด้านประสบการณ์การทำงานพบว่าเป็นผู้ที่มีประสบการณ์มากกว่า 20 ปี มากที่สุด

2. ผู้บริหาร ครู และนักเรียน โรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดสระบุรี มีทัศนะต่อสภาพการบริการแนะแนวอาชีพทุกรายด้านและในภาพรวมระดับมาก โดยมีสภาพการดำเนินการในด้านการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับตนเองเป็นอันดับแรก รองลงมาเป็นด้านการพัฒนาตนเองเข้าสู่อาชีพ ด้านการตัดสินใจเลือกอาชีพ ด้านการวางแผนทางอาชีพ ส่วนด้านการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ มีสภาพการดำเนินการเป็นอันดับสุดท้าย สำหรับผลสรุปของสภาพการดำเนินการแต่ละรายด้าน พบว่า

2.1 ด้านการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง รายการที่มีสภาพการดำเนินการ 3 อันดับแรกคือ 1) มีการรวบรวมข้อมูลต่างๆ ของนักเรียน และจัดเก็บอย่างเป็นระบบ 2) มีการใช้แบบทดสอบและแบบสำรวจตนเอง หรือแบบประเมินตนเองเกี่ยวกับอาชีพ 3) มีการรวบรวมรายละเอียดต่างๆ ของนักเรียนแต่ละบุคคล เช่น ประวัติส่วนตัว ระเบียบสะสม ส่วนรายการที่มีสภาพการดำเนินการอันดับสุดท้ายคือ มีการวิเคราะห์และวินิจฉัยข้อมูลของนักเรียนเพื่อช่วยให้ครูรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

2.2 ด้านการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ รายการที่มีสภาพการดำเนินการ 3 อันดับแรกคือ 1) มีการจัดกิจกรรมเสริมความรู้เกี่ยวกับอาชีพสำหรับนักเรียน เช่น จัดนิทรรศการ จัดป้ายนิเทศ จุลสาร แผ่นพับ 2) มีการสำรวจข้อมูลอาชีพเกี่ยวกับลักษณะของ

อาชีพ ความต้องการของตลาด คุณสมบัติของบุคคลที่เหมาะสมกับอาชีพเพื่อใช้เป็นสารสนเทศ สำหรับนักเรียน 3) มีการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพจากแหล่งความรู้ต่างๆ อย่างเป็นระบบ ส่วนรายการที่มีสภาพการดำเนินการอันดีสุดท้ายคือ มีการจัดตั้งศูนย์ให้ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ ในโรงเรียน

2.3 ด้านการตัดสินใจเลือกอาชีพ รายการที่มีสภาพการดำเนินการ 3 อันดับแรกคือ 1) นักเรียนมีข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพสำหรับประกอบการตัดสินใจเลือกอาชีพได้อย่างเหมาะสม 2) นำผลการวิเคราะห์การสำรวจตนเองเกี่ยวกับอาชีพและข้อมูลอาชีพมาใช้ในการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียน 3) มีการบริการให้คำปรึกษาแก่นักเรียนที่ต้องการตัดสินใจเลือกอาชีพ ส่วนรายการที่มีสภาพการดำเนินการอันดีสุดท้ายคือ มีการประชุมรายการนี้สำหรับนักเรียนที่มีปัญหาในการตัดสินใจเลือกอาชีพ

2.4 ด้านการวางแผนทางอาชีพ รายการที่มีสภาพการดำเนินการอันดับแรกคือ การจัดหาข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพและแหล่งงานให้นักเรียนที่สนใจ ส่วนรายการที่มีสภาพการดำเนินการอันดีสุดท้ายคือ มีการประสานงานกับฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ข้อมูลกับนักเรียนในการวางแผนทางอาชีพที่เหมาะสมกับนักเรียน

2.5 ด้านการพัฒนาตนเองเข้าสู่อาชีพ รายการที่มีสภาพการดำเนินการ 3 อันดับแรกคือ 1) จัดกิจกรรมส่งเสริมการพัฒนาความสามารถและสติปัญญา สำหรับนักเรียนเพื่อพัฒนาเข้าสู่อาชีพ 2) มีการส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักความเข้าใจพฤติกรรมและความต้องการของผู้อื่น 3) มีการส่งเสริมปรับปรุงบุคลิกภาพการพัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง การพึ่งตนเองของนักเรียน ส่วนรายการที่มีสภาพการดำเนินการอันดีสุดท้ายคือ การส่งเสริมพัฒนาความสามารถของนักเรียนเพื่อปรับตนเองให้อยู่ในสังคมการทำงานได้อย่างมีความสุข

3. ผู้บริหาร ครู และนักเรียน โรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดสระบุรี มีทัศนะต่อปัญหา การบริการแนะแนวอาชีพทุกรายด้านและในภาพรวมระดับปานกลาง โดยมีปัญหาการดำเนินการ ในด้านการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับตนเองเป็นอันดับแรก รองลงมาเป็นด้านการวางแผนทางอาชีพ ด้านการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ ด้านการตัดสินใจเลือกอาชีพ และด้านการพัฒนาตนเองเข้าสู่อาชีพ ตามลำดับ สำหรับผลสรุปของปัญหาการดำเนินการแต่ละรายด้าน พบว่า

3.1 ด้านการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง รายการที่มีปัญหาการดำเนินการ 3 อันดับแรกคือ 1) การรวบรวมข้อมูลต่างๆ ของนักเรียนขาดการจัดเก็บอย่างเป็นระบบ 2) ขาดความร่วมมือจากผู้ปกครองและนักเรียนในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียน 3) ครูขาดความรู้ ความเข้าใจ และทักษะเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือเพื่อรวบรวมข้อมูลนักเรียน

3.2 ด้านการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ รายการที่มีปัญหาการดำเนินการ 3 อันดับแรกคือ 1) ไม่มีผู้สนับสนุนหรือขาดทุนทรัพย์ในการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลอาชีพระหว่าง โรงเรียน 2) การจัดกิจกรรมความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่หลากหลาย เช่น การจัดนิทรรศการ จัดป้าย

นี้เทศ จุลสาร แผ่นพับ ยังไม่ประสบผลสำเร็จ 3) บุคลากรในโรงเรียนไม่ให้ความร่วมมือเกี่ยวกับการให้ข้อมูลอาชีพแก่นักเรียน

3.3 ด้านการตัดสินใจเลือกอาชีพ รายการที่มีปัญหาการดำเนินการ 3 อันดับแรกคือ 1) นักเรียนขาดการนำผลการวิเคราะห์การสำรวจตนเองทางอาชีพและข้อมูลอาชีพมาตัดสินใจในการเลือกอาชีพของตนเอง 2) นักเรียนขาดการใช้ข่าวสารข้อมูลอาชีพสำหรับตัดสินใจในการเลือกอาชีพ 3) ขาดการให้ความร่วมมือจากคณะครูเพื่อช่วยเหลือนักเรียนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ

3.4 ด้านการวางแผนทางอาชีพ รายการที่มีปัญหาการดำเนินการ 3 อันดับแรกคือ 1) ขาดการจัดกระบวนการวางแผนทางอาชีพให้แก่ นักเรียน 2) ไม่นำข้อมูลของนักเรียน การตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนมาวางแผนเพื่อเลือกอาชีพที่เหมาะสมให้แก่ นักเรียน 3) ไม่มีการประสานงานกับฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในด้านการศึกษาต่อในสายอาชีพ หรืองานอาชีพที่นักเรียนสนใจ

3.5 ด้านการพัฒนาตนเองเข้าสู่อาชีพ รายการที่มีปัญหาการดำเนินการ 3 อันดับแรกคือ 1) นักเรียนขาดทักษะการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ 2) ผู้บริหารและครูไม่ให้ความร่วมมือในการพัฒนานักเรียนในด้านต่างๆ เพื่อเข้าสู่การเลือกอาชีพได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม 3) ขาดการส่งเสริมพัฒนาความสามารถและความถนัดของนักเรียน

4. การเปรียบเทียบสภาพการบริการแนะแนวอาชีพ ตามทัศนะของผู้บริหาร ครู และนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดสระบุรี จำแนกตามสถานภาพ พบว่า

4.1 ผู้บริหาร ครู และนักเรียน ที่มีเพศแตกต่างกัน มีทัศนะต่อสภาพการบริการแนะแนวอาชีพในโรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดสระบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.2 ผู้บริหาร ครู และนักเรียนที่มีอายุแตกต่างกัน มีทัศนะต่อสภาพการบริการแนะแนวอาชีพในโรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดสระบุรี ไม่แตกต่างกัน

4.3 ผู้บริหาร ครู และนักเรียน มีทัศนะต่อสภาพการบริการแนะแนวอาชีพในโรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดสระบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.4 ผู้บริหารและครูที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน มีทัศนะต่อสภาพการบริการแนะแนวอาชีพในโรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดสระบุรี ไม่แตกต่างกัน

4.5 ผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน มีทัศนะต่อสภาพการบริการแนะแนวอาชีพในโรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดสระบุรี ไม่แตกต่างกัน

5. การเปรียบเทียบปัญหาการบริการแนะแนวอาชีพ ตามทัศนะของผู้บริหาร ครู และนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดสระบุรี จำแนกตามสถานภาพ พบว่า

5.1 ผู้บริหาร ครู และนักเรียน ที่มีเพศแตกต่างกัน มีทัศนะต่อปัญหาการบริการแนะแนวอาชีพในโรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดสระบุรี ไม่แตกต่างกัน

5.2 ผู้บริหาร ครู และนักเรียนที่มีอายุแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อปัญหาการบริการแนะแนวอาชีพในโรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดสระบุรี ไม่แตกต่างกัน

5.3 ผู้บริหาร ครู และนักเรียน มีทัศนคติต่อปัญหาการบริการแนะแนวอาชีพในโรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดสระบุรี ไม่แตกต่างกัน

5.4 ผู้บริหารและครูที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อปัญหาการบริการแนะแนวอาชีพในโรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดสระบุรี ไม่แตกต่างกัน

5.5 ผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อปัญหาการบริการแนะแนวอาชีพในโรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดสระบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย สภาพและปัญหาการบริการแนะแนวอาชีพ ตามทัศนคติของผู้บริหาร ครู และนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดสระบุรี มีประเด็นที่น่าสนใจ นำมาอภิปราย ดังนี้

จากการวิจัยพบว่า สภาพและปัญหาการบริการแนะแนวอาชีพ ตามทัศนคติของผู้บริหาร ครู และนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดสระบุรี มีค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมอยู่ในระดับการปฏิบัติมากทั้ง 5 ด้าน คือ การสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง การสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ การตัดสินใจเลือกอาชีพ การวางแผนทางอาชีพ การพัฒนาตนเองเข้าสู่อาชีพโดยครอบคลุมขอบข่ายของงานแนะแนวทั้ง 3 ขอบข่าย ซึ่งแสดงให้เห็นว่ามีการดำเนินการจัดบริการแนะแนวอาชีพในสถานศึกษาเป็นอย่างดี และค่อนข้างสมบูรณ์ ดังที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2540, หน้า 64) กล่าวไว้ในแผนงานพัฒนาการศึกษา แผนงานที่ 1 เรื่องการยกระดับการศึกษาพื้นฐานของปวงชน ข้อที่ 3.5 ว่าด้วยความสำคัญของงานแนะแนวอาชีพในด้านการฝึกอบรม เพื่อการมีงานทำ และส่งเสริมให้มีการแนะแนวอาชีพในสถานศึกษาอย่างกว้างขวาง ผู้บริหารสถานศึกษา จึงต้องมีเจตคติ มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะสามารถบริหารจัดการแนะแนวอาชีพได้เป็นอย่างดี ส่งผลให้ครู ผู้ประสานงานแนะแนวมีการรับรู้บทบาทหน้าที่ของตนเอง และให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของตนเอง และให้ความร่วมมือกันในการปฏิบัติตามบทบาทความรับผิดชอบอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นการบริหารงานที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพจึงควรดำเนินการในรูปของคณะกรรมการแนะแนวของสถานศึกษา โดยครูทุกคนร่วมกันรับผิดชอบ โดยเฉพาะผู้บริหารและครูผู้ประสานงานแนะแนวเป็นบุคคลสำคัญยิ่ง กล่าวคือผู้บริหารเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญต่อการแนะแนวอาชีพ ถ้าผู้บริหารไม่คำนึงถึงประโยชน์และไม่ให้การสนับสนุนการแนะแนวอาชีพแล้ว บริการแนะแนวอาชีพที่จะจัดในสถานศึกษานั้นจะดำเนินไปได้ยาก เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทในการจัดดำเนินการและประสานงาน ซึ่งจะทำให้การแนะแนวอาชีพในสถานศึกษาประสบผลสำเร็จและมี

ประสิทธิภาพ ส่วนครูผู้ประสานงานแนะแนวเป็นบุคคลสำคัญในการปฏิบัติ โดยเป็นผู้ดำเนินการ ในด้านการจัดบริการแนะแนวอาชีพให้แก่นักเรียน ประสานงานกับผู้บริหารสถานศึกษาในด้าน ต่าง ๆ ประสานงานกับครูและบุคลากรอื่น ๆ ภายในสถานศึกษา ประสานงานกับผู้ปกครอง สถาบันและบุคคลในชุมชน ประเมินผลงานแนะแนวอาชีพและทำการวิจัยพร้อมทั้งเผยแพร่ บริการแนะแนวอาชีพให้ทุกคนได้รับทราบอีกด้วย

เมื่อพิจารณาสภาพและปัญหาการบริการแนะแนวอาชีพ ตามทัศนะของผู้บริหาร ครู และนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดสระบุรี ในแต่ละด้าน ได้แก่ การสำรวจข้อมูล เกี่ยวกับตนเอง การสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ การตัดสินใจเลือกอาชีพ การวางแผนทางอาชีพ การพัฒนาตนเองเข้าสู่อาชีพ พบว่า

1. ปัญหาการบริการแนะแนวอาชีพ ตามทัศนะของผู้บริหาร ครู และนักเรียน ใน โรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดสระบุรี

1.1 ผู้บริหาร ครู และนักเรียน โรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดสระบุรี มีทัศนะต่อ ปัญหาการบริการแนะแนวอาชีพด้านการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับตนเองในภาพรวมระดับปานกลาง ซึ่งปัญหาของการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง คือ โรงเรียนไม่ค่อยให้ความสำคัญ ในเรื่องการ สรรวจนักเรียน ในด้าน ความสามารถ ความสนใจ ความต้องการ ความถนัด ความเครียด และ ปัญหาของนักเรียนในด้านต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับกรมวิชาการ (2540, หน้า 67 - 68) ได้ กล่าวถึงปัญหาของการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง ว่าการสำรวจปัญหา ความต้องการ ความ สนใจ และความสามารถของนักเรียนในการค้นหาอาชีพที่เหมาะสมของนักเรียน โรงเรียนไม่ ค่อยมีการจัดการดำเนินงาน หรือให้ความสนใจในเรื่องการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง ซึ่งจะทำ ให้นักเรียนไม่ทราบความต้องการ ความเหมาะสมกับอาชีพ

1.2 ผู้บริหาร ครู และนักเรียน โรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดสระบุรี มีทัศนะต่อ ปัญหาการบริการแนะแนวอาชีพด้านการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพในภาพรวมระดับปานกลาง ซึ่งปัญหาของการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง คือ ไม่มีการสำรวจข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับ อาชีพ ความต้องการของตลาดแรงงาน บุคลากรมีความรู้ในการแนะแนวอาชีพน้อยเกินไป ขาดงบประมาณ ขาดความร่วมมือจากบุคลากรในโรงเรียนในการจัดบริการสารสนเทศ ด้านอาชีพ สอดคล้องกับศุภากร เผ่าพงษ์ (2552, สิงหาคม 25) กล่าวว่า ครูแนะแนวยังไม่มี การสำรวจข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอาชีพ โดยเฉพาะความต้องการของตลาดแรงงาน เพื่อ จะได้นำไปแนะนำ และเตรียมตัวนักเรียนได้อย่างถูกต้องตามความต้องการของตลาด อีกทั้งต้องแนะแนวในเรื่องลักษณะสภาพการทำงาน เพื่อให้ผู้เรียนตัดสินใจ ได้ตรงกับ ความ ต้องการของตน และที่สำคัญอาชีพที่แนะแนวต้องมีความมั่นคงต่ออนาคตด้วย

1.3 ผู้บริหาร ครู และนักเรียน โรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดสระบุรี มีทัศนะต่อ ปัญหาการบริการแนะแนวอาชีพด้านการตัดสินใจเลือกอาชีพในภาพรวมระดับปานกลาง ซึ่ง ปัญหาของการตัดสินใจเลือกอาชีพ คือ สถานศึกษาส่วนใหญ่ขาดความพร้อมของปัจจัย

ในการดำเนินงาน ได้แก่ การขาดแคลนบุคลากรทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ ขาดแคลนงบประมาณ นักเรียนไม่รู้จักตนเองในด้านต่างๆ เช่น ความสามารถ ความถนัด ความต้องการ ไม่รู้จักข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพที่ตนเองสนใจ จึงทำให้ไม่สามารถตัดสินใจเลือกอาชีพได้อย่างถูกต้อง และเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับสุทิพย์ วาดเขียน (2552, สิงหาคม 23) กล่าวว่า การตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพมีความสำคัญ เพราะถ้านักเรียนเลือกประกอบอาชีพที่ไม่เหมาะสมกับตนเอง ย่อมเสียเวลาหรือไม่มีความสุขในการทำงาน ดังนั้นครูแนะแนวนับว่ามีบทบาทสำคัญในการช่วยให้นักเรียนตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพได้อย่างถูกต้อง และปัญหาส่วนใหญ่ที่พบคือนักเรียนไม่ทราบความต้องการ ความถนัดของตนเอง จึงไม่สามารถตัดสินใจเลือกอาชีพได้ด้วยตนเอง

1.4 ผู้บริหาร ครู และนักเรียนโรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดสระบุรี มีทัศนะต่อปัญหาการบริการแนะแนวอาชีพด้านการวางแผนทางอาชีพในภาพรวมระดับปานกลาง ซึ่งปัญหาของการวางแผนทางอาชีพ คือ สถานศึกษาส่วนใหญ่ไม่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการวางแผนทางอาชีพ ไม่มีการวางแผนแนวทางการศึกษาต่อในสายงานอาชีพที่นักเรียนต้องการ และมีความสนใจ ไม่มีการเตรียมตัวก่อนเข้าสู่อาชีพด้วยเทคนิควิธีหางานที่ได้ผล ซึ่งรวมถึงวิธีการสัมภาษณ์ การเขียนเอกสาร ประวัติย่อ และเขียนจดหมายสมัครงาน เป็นต้น เพื่อเป็นแนวทางเกี่ยวกับการปฏิบัติงานทางอาชีพได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับญานิตา มณีโชติ (2542, หน้า บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูแนะแนวต่อการจัดบริการแนะแนวอาชีพในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า การจัดบริการแนะแนวอาชีพให้นักเรียน มีปัญหาในเรื่องการวางแผนทางอาชีพมากที่สุด โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีการวางแผนแนวทางการศึกษาต่อในสายงานอาชีพที่นักเรียนต้องการและมีความสนใจ

1.5 ผู้บริหาร ครู และนักเรียน โรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดสระบุรี มีทัศนะต่อปัญหาการบริการแนะแนวอาชีพด้านการพัฒนาตนเองเข้าสู่อาชีพในภาพรวมระดับปานกลาง ซึ่งปัญหาของการพัฒนาตนเองเข้าสู่อาชีพ คือ ครูแนะแนวไม่มีความรู้ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพเพียงพอ ครูและนักเรียนไม่ให้ความร่วมมือในการพัฒนาผู้เรียน ไม่มีการพัฒนานักเรียนในด้านบุคลิกภาพ การปรับตัว ความสามารถ ความรู้ ความถนัด เพื่อพัฒนาเข้าสู่อาชีพที่เหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับวีรวรรณ ลักษณะพรหม (2538, หน้า 37 – 38) กล่าวว่า การจัดบริการแนะแนวอาชีพที่ครูแนะแนวประสบปัญหา ได้แก่ การจัดเวลาไม่เหมาะสมในการสัมภาษณ์นักเรียนเป็นรายบุคคล ขาดแหล่งบริการข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ ขาดบุคลากรที่มีความรู้ทางด้านบริการแนะแนวอาชีพ ไม่มีการพัฒนานักเรียนในด้านต่างๆ เพื่อเข้าสู่งานอาชีพ

2. การเปรียบเทียบปัญหาการบริการแนะแนวอาชีพ ตามทัศนะของผู้บริหาร ครู และนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดสระบุรี

2.1 ผู้บริหาร ครู และนักเรียน ที่มีเพศแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อปัญหาการบริการแนะแนวอาชีพในโรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดสระบุรี ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน แต่สอดคล้องกับเพิ่มศักดิ์ อุทัยแท้ (2548, บทคัดย่อ) ศึกษาการบริการงานแนะแนวของกลุ่มโรงเรียนโพธิ์แก้ว สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการบริการงานแนะแนว ผลการศึกษา พบว่า 1) ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 95 คน อายุระหว่าง 41 – 50 ปี มีจำนวน 76 คน ระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่าจำนวน 104 คน ปฏิบัติราชการที่โรงเรียนกลุ่มนี้ เป็นเวลามากกว่า 15 ปี จำนวน 62 คน งานที่รับผิดชอบ คือ งานครูประจำชั้น จำนวน 98 คน 2) การบริการงานแนะแนวของโรงเรียนในภาพรวม มีการปฏิบัติระดับปานกลาง และพบว่า การบริการงานแนะแนวทั้ง 5 บริการ มีการปฏิบัติระดับปานกลาง 3) ครูที่มีภูมิลำเนาพื้นเพ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่ปฏิบัติราชการในโรงเรียนและงานที่รับผิดชอบแตกต่างกัน มีการบริการงานแนะแนวในภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่พบความแตกต่างอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในงานบริการให้คำปรึกษา และบริการติดตามและประเมินผลของผู้ที่ รับผิดชอบงานครูแนะแนวกับครูที่ไม่รับผิดชอบงานครูแนะแนว

2.2 ผู้บริหาร ครู และนักเรียนที่มีอายุแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อปัญหาการบริการแนะแนวอาชีพในโรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดสระบุรี ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน แต่สอดคล้องกับเพิ่มศักดิ์ อุทัยแท้ (2548, บทคัดย่อ) ศึกษาการบริการงานแนะแนวของกลุ่มโรงเรียนโพธิ์แก้ว สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการบริการงานแนะแนว ผลการศึกษา พบว่า 1) ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 95 คน อายุระหว่าง 41 – 50 ปี มีจำนวน 76 คน ระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่าจำนวน 104 คน ปฏิบัติราชการที่โรงเรียนกลุ่มนี้ เป็นเวลามากกว่า 15 ปี จำนวน 62 คน งานที่รับผิดชอบ คือ งานครูประจำชั้น จำนวน 98 คน 2) การบริการงานแนะแนวของโรงเรียนในภาพรวม มีการปฏิบัติระดับปานกลาง และพบว่า การบริการงานแนะแนวทั้ง 5 บริการ มีการปฏิบัติระดับปานกลาง 3) ครูที่มีภูมิลำเนาพื้นเพ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่ปฏิบัติราชการในโรงเรียนและงานที่รับผิดชอบแตกต่างกัน มีการบริการงานแนะแนวในภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่พบความแตกต่างอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในงานบริการให้คำปรึกษา และบริการติดตามและประเมินผลของผู้ที่ รับผิดชอบงานครูแนะแนวกับครูที่ไม่รับผิดชอบงานครูแนะแนว

2.3 ผู้บริหาร ครู และนักเรียน มีทัศนคติต่อปัญหาการบริการแนะแนวอาชีพในโรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดสระบุรี ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน แต่สอดคล้องกับปัญญา เชื้อชัย (2552, บทคัดย่อ) ศึกษาสภาพในการดำเนินงานแนะแนว ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1 - 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบสภาพในการดำเนินงานแนะแนว ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่

1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 จำแนกตาม ตำแหน่ง ความรู้ด้านการแนะแนว และ ประสบการณ์ในการทำงาน ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ที่มีตำแหน่งต่างกัน มีสภาพในการดำเนินงาน แนะนำในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ในภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

2.4 ผู้บริหารและครูที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อปัญหาการบริการแนะแนวอาชีพในโรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดสระบุรี ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน แต่สอดคล้องกับกมลวรรณ เทียงธรรม (2547, บทคัดย่อ) การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานแนะแนว ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบสภาพและการบริหารงานแนะแนวตามทัศนคติของผู้บริหารโรงเรียนและครูแนะแนว ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูแนะแนวที่จบสาขาวิชาต่างกัน มีทัศนคติต่อสภาพและปัญหาการบริหารงานแนะแนว โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05

2.5 ผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อปัญหาการบริการแนะแนวอาชีพในโรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดสระบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน และยังสอดคล้องกับเผด็จ ภูประจำศิลป์ (2545, บทคัดย่อ) ศึกษาปัญหาการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี มีจุดมุ่งหมายของการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบปัญหาการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี อยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับความสำคัญของปัญหา ดังนี้ บริการจัดวางตัวบุคคล บริการติดตามและประเมินผล บริการรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล บริการสนเทศและบริการให้คำปรึกษา เมื่อเปรียบเทียบปัญหาการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี จำแนกตามขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ของผู้บริหาร พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาสภาพและปัญหาการบริการแนะแนวอาชีพ ตามทัศนคติของผู้บริหาร ครู และนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดสระบุรี มีข้อเสนอแนะในการวิจัย ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ด้านการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง พบว่า การรวบรวมข้อมูลต่างๆ ของนักเรียนขนาดการจัดเก็บอย่างเป็นระบบ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ดังนั้น ครูแนะแนวควรมีการจัดเก็บข้อมูลต่างๆ ข้อนักเรียนให้เป็นระบบ ง่ายต่อการค้นหา

1.2 ด้านการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ พบว่า ไม่มีผู้สนับสนุนหรือขาดทุนทรัพย์ ในการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลอาชีพระหว่างโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ดังนั้นผู้บริหาร ครู และ ผู้ปกครองนักเรียน ควรมีการประชุมปรึกษาหารือเกี่ยวกับแนวทางในการจัดตั้งศูนย์ข้อมูล อาชีพระหว่างโรงเรียน โดยมีการจัดการขอรับบริจาคเงินสนับสนุนจากผู้ปกครองนักเรียนและ กลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา

1.3 ด้านการตัดสินใจเลือกอาชีพ พบว่า นักเรียนขาดการนำผลการวิเคราะห์การ สืบสวนตนเองทางอาชีพและข้อมูลอาชีพมาตัดสินใจในการเลือกอาชีพของตนเอง มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ดังนั้นครูแนะแนวควรมีการจัดกิจกรรมภายในห้องเรียนโดยให้นักเรียนได้มีโอกาสสำรวจ ตนเองว่าชอบหรือมีความเหมาะสมกับอาชีพอะไร เพื่อไปประกอบการตัดสินใจในการเลือก ประกอบอาชีพ หรือเลือกศึกษาต่อในสายอาชีพที่ตนเองต้องการ

1.4 ด้านการวางแผนทางอาชีพ พบว่า ขาดการจัดกระบวนการวางแผนทางอาชีพ ให้แก่นักเรียน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ดังนั้นครูแนะแนวควรมีการแนะแนวทางหรือวิธีการในการ วางแผนการประกอบอาชีพให้นักเรียน เพื่อให้นักเรียนสามารถเข้าใจถึงกระบวนการตัดสินใจ ในการเลือกประกอบอาชีพ

1.5 ด้านการพัฒนาตนเองเข้าสู่อาชีพ พบว่า นักเรียนขาดทักษะการแก้ไขปัญหา เกี่ยวกับการประกอบอาชีพ ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ดังนั้นผู้บริหารควรจัดให้มีการอบรมทักษะการ ประกอบอาชีพให้นักเรียน หรือส่งนักเรียนไปศึกษาดูการประกอบอาชีพ เพื่อให้นักเรียนได้ เรียนรู้วิธีการปฏิบัติงานในสายงานที่ตนเองชอบ และยังเป็นการเพิ่มทักษะในการแก้ปัญหาของ นักเรียนอีกด้วย

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ศึกษาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรแนะแนวในโรงเรียนสังกัด เทศบาล จังหวัดสระบุรี

2.2 ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลให้งานแนะแนวประสบผลสำเร็จ ในโรงเรียนสังกัด เทศบาล จังหวัดสระบุรี